

UNIWERSYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Ćwiczenia regionalne regionalne

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Geografia Specjalność GEOANALIZA SPOŁECZNO-EKONOMICZNA Jednostka organizacyjna Wydział Nauk Geograficznych i Geologicznych Poziom studiów studia pierwszego stopnia Forma studiów studia stacjonarne Profil studiów profil ogólnoakademicki		Cykl dydaktyczny 2023/24 Kod zajęć 07GRFGSES.18KP.05942.23 Języki wykładowe polski Obligatoryjność Obowiązkowy Blok zajęciowy Przedmioty kierunkowe podstawowe
Koordynator zajęć	Paweł Churski	
Prowadzący zajęcia	Paweł Churski	
Okres Semestr 4	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Ćwiczenia terenowe: 48, Zaliczenie z oceną	Liczba punktów ECTS 2

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	zapoznanie studenta z podstawowymi zagadnieniami dotyczącymi cech środowiska geograficznego wybranego regionu (celem poznania są zarówno elementy abiotyczne i biotyczne, jak i społeczno-kulturowe omawianego regionu)

Wymagania wstępne

Podstawowa wiedza ogólnogeograficzna uzyskana w trakcie I i II r. studiów, umiejętność posługiwania się opracowaniami kartograficznymi.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	definiuje podstawowe pojęcia z zakresu geografii fizycznej i społeczno-ekonomicznej	GRF_K1_W02	Esej, Raport
W2	prezentuje poszczególne podsystemy środowiska przyrodniczego rozumiejąc jednocześnie jego interakcyjny układ	GRF_K1_W03, GRF_K1_W04	Esej, Raport
W3	opisuje zróżnicowanie powierzchni Ziemi wybranego regionu pod względem budowy geologicznej, rzeźby terenu oraz zjawisk społeczno-ekonomicznych	GRF_K1_W05, GRF_K1_W06, GRF_K1_W11, GRF_K1_W12	Esej, Raport
W4	wyjaśnia zróżnicowanie warunków klimatycznych Ziemi oraz charakteryzuje przebieg i znaczenie procesów klimatotwórczych wybranego regionu	GRF_K1_W02, GRF_K1_W03, GRF_K1_W04, GRF_K1_W07	Esej, Raport
W5	przedstawia procesy obiegu wody w przyrodzie wybranego regionu i elementy bilansu wodnego w powiązaniu z warunkami geologicznymi, rzeźbą terenu, warunkami klimatycznymi i szatą roślinną, a także w aspekcie działalności człowieka w kontekście deficytu wody i zagrożenia powodziowego	GRF_K1_W02, GRF_K1_W03, GRF_K1_W04, GRF_K1_W08	Esej, Raport
W6	opisuje rozmieszczenie komponentów przyrodniczych środowiska geograficznego oraz prawidłowości zachodzące pomiędzy nimi w różnych skalach czasowych i przestrzennych	GRF_K1_W02, GRF_K1_W03, GRF_K1_W04, GRF_K1_W10	Esej, Raport
W7	prezentuje różne aspekty ochrony środowiska oraz podstawowe opracowania strategiczne w zakresie wpływu działalności człowieka na środowisko przyrodnicze, a także potrafi ocenić jego rolę w gospodarowaniu i zarządzaniu środowiskiem	GRF_K1_W03, GRF_K1_W04, GRF_K1_W13	Esej, Raport
W8	przedstawia problemy geografii społeczno-ekonomicznej i gospodarki przestrzennej wybranego regionu	GRF_K1_W14	Esej, Raport
Umiejętności - Student/ka:			
U1	prezentuje poszczególne podsystemy środowiska przyrodniczego rozumiejąc jednocześnie jego interakcyjny układ	GRF_K1_U01	Esej, Raport
U2	stosuje wybrane metody analizy środowiska geograficznego w oparciu min.: o interpretację map oraz profili geologicznych, literaturę fachową, zmiany struktury gospodarczej oraz decyzje lokalizacji działalności gospodarczej	GRF_K1_U01, GRF_K1_U02, GRF_K1_U04, GRF_K1_U08, GRF_K1_U09	Esej, Raport
U3	interpretuje i ocenia zjawiska oraz procesy przyrodnicze w układzie regionalnym	GRF_K1_U01, GRF_K1_U05, GRF_K1_U08, GRF_K1_U10	Esej, Raport

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
U4	posługuje się literaturą naukową dotyczącą tematyki wybranych regionów geograficznych, źródłami elektronicznymi, opracowaniami kartograficznymi	GRF_K1_U03, GRF_K1_U04	Esej, Raport
Kompetencji społecznych - Student/ka:			
K1	ma świadomość samodzielnego poszerzania wiedzy geograficznej i popularyzacji zachowania równowagi ekologicznej w środowisku przyrodniczym	GRF_K1_K02, GRF_K1_K05	Esej, Raport
K2	potrafi pracować w zespole	GRF_K1_K06	Esej, Raport
K3	posługuje się literaturą naukową dotyczącą tematyki wybranych regionów geograficznych, źródłami elektronicznymi, opracowaniami kartograficznymi	GRF_K1_K01	Esej, Raport

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Położenie i podział regionu na tle jednostek fizycznogeograficznych oraz zróżnicowania społeczno-gospodarczego i podziału administracyjnego Polski	W1, W2, W8, U1, U2	Ćwiczenia terenowe
2.	Główne cechy budowy geologicznej i rzeźby wybranego regionu geograficznego	W1, W3	Ćwiczenia terenowe
3.	Procesy geomorfologiczne współcześnie kształtujące rzeźbę regionu i ich wpływ na działalność człowieka	W5, W7, U2	Ćwiczenia terenowe
4.	Funkcjonowanie procesów klimatycznych i hydrologicznych wybranego regionu geograficznego na tle Polski	W1, W2, W4, W5, U1, U3, U4, K2, K3	Ćwiczenia terenowe
5.	Cechy flory i fauny regionu geograficznego	W6	Ćwiczenia terenowe
6.	Obszary prawnie chronione w Polsce ze szczególnym uwzględnieniem regionu	W1, W7, U3, U4, K1, K2, K3	Ćwiczenia terenowe
7.	Zmiany i zagrożenia środowiska przyrodniczego regionu geograficznego	W2, W7, U1, U3, U4, K1, K2, K3	Ćwiczenia terenowe
8.	Charakterystyka demografii, osadnictwa oraz gospodarki regionu	W3, W8, U2, U3, U4, K2, K3	Ćwiczenia terenowe
9.	Zróżnicowanie wewnątrzregionalne systemu społeczno-gospodarczego i jego następstwa	W3, W8, U2, U3, U4, K2, K3	Ćwiczenia terenowe
10.	Konsekwencje transformacji gospodarczej oraz integracji europejskiej dla przemian gospodarki regionalnej	W3, W8, U2, U3, U4, K2, K3	Ćwiczenia terenowe

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Ćwiczenia terenowe	Wykład problemowy, Dyskusja, Praca z tekstem, Metoda analizy przypadków, Metoda badawcza (dociekania naukowego)

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Ćwiczenia terenowe	Zaliczenie końcowe z ćwiczeń odbywa się na podstawie oceny pracy i prezentacji przygotowanej i przedstawionej przez studenta oraz jego aktywności podczas ćwiczeń. Skala ocen: Bardzo dobry (bdb, 5,0) - od 90% punktów, Dobry plus (db plus, 4,5) - od 80% punktów, Dobry (db, 4,0) - od 70% punktów, Dostateczny plus (dst plus, 3,5) - od 60% punktów, Dostateczny (dst, 3,0) - od 50% punktów, Niedostateczny (ndst, 2,0) - poniżej 50% punktów.

Literatura

Obowiązkowa

1. Ciok S., Janc K., 2012: Z problematyki regionalnej Dolnego Śląska, Rozprawy naukowe Instytutu Geografii i Rozwoju Regionalnego Uniwersytetu Wrocławskiego 23, Wrocław.
2. Kuciński K., 2015: Geografia ekonomiczna Polski. Wolters Kluwer. Warszawa.
3. Węclawowicz G., 2018: Geografia ekonomiczna Polski. Wydawnictwo Naukowe PWN. Warszawa.

Dodatkowa

1. Churski P., Herodowicz T., Konecka-Szydłowska B., Perdał R., 2020, Teoretyczny i praktyczny wymiar polityki rozwoju zorientowanej terytorialnie. Studia KPZK. Cykl monografii. T. 9/201. Warszawa.
2. Domański R., 2012: Ewolucyjna gospodarka przestrzenna. Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu, Poznań.
3. Klimaszewski M., 1978: Geomorfologia, PWN, Warszawa.
4. Kondracki J., 1998: Geografia regionalna Polski. PWN, Warszawa.
5. Solon J., Richling A., Macias A., Balon J., Borzyskowski J., Kistowski M., 2021: Regionalna geografia fizyczna Polski, Wyd. Bogucki Wyd. Naukowe, Poznań
6. Migoń P., 2012: Geomorfologia. PWN, Warszawa.
7. Rogacki H., (red.) 2007: Geografia społeczno-gospodarcza Polski. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.
8. Sołowiej D., 1992: Podstawy metodyki oceny środowiska przyrodniczego człowieka, wydanie II poprawione i uzupełnione, Wydawnictwo Naukowe UAM, Poznań.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Ćwiczenia terenowe	48
Przygotowanie do zajęć	2
Czytanie wskazanej literatury	5
Przygotowanie pracy pisemnej	5
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 60
Liczba punktów ECTS	ECTS 2

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
GRF_K1_K01	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do świadomego podnoszenia kompetencji zawodowych i osobistych
GRF_K1_K02	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do odpowiadania za powierzony sprzęt, bezpieczeństwo pracy własnej i innych, a także za realizację podjętych zadań
GRF_K1_K05	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do przyjmowania i wyznaczania zadań oraz organizacji pracy pozwalającej na realizację celów związanych z podejmowanymi zadaniami
GRF_K1_K06	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do uwzględniania oraz formułowania problemów moralnych i dylematów etycznych związanych z własną i cudzą pracą; postępowania zgodnie z zasadami etyki; przestrzegania zasad ochrony i bezpieczeństwa własności intelektualnej
GRF_K1_U01	Absolwent/ka potrafi wybierać i stosować różnorodne metody pozyskiwania, gromadzenia, analizy i prezentacji danych dotyczących środowiska geograficznego
GRF_K1_U02	Absolwent/ka potrafi wykorzystać techniki informatyczne oraz stosować matematykę i statystykę do analizy danych
GRF_K1_U03	Absolwent/ka potrafi analizować mapy i inne opracowania graficzne oraz wykorzystać pozyskane informacje do wykonania prezentacji wizualnych
GRF_K1_U04	Absolwent/ka potrafi opracowywać mapy, nanosząc na nie zaobserwowane elementy środowiska geograficznego oraz procesy w nim zachodzące
GRF_K1_U05	Absolwent/ka potrafi ocenić wpływ inwestycji na środowisko przyrodnicze i zagrożenia z tym związane oraz wykonać raport na ten temat
GRF_K1_U08	Absolwent/ka potrafi formułować i analizować problemy dotyczące zmian środowiska geograficznego i sytuacji społeczno-gospodarczej w skali lokalnej, regionalnej i globalnej na podstawie różnych źródeł informacji
GRF_K1_U09	Absolwent/ka potrafi analizować uwarunkowania lokalizacji działalności gospodarczej oraz zmiany w strukturze gospodarki w różnych skalach przestrzennych
GRF_K1_U10	Absolwent/ka potrafi analizować i opisywać wybrany region lub miejscowość w kontekście warunków środowiska geograficznego
GRF_K1_W02	Absolwent/ka zna i rozumie w stopniu zaawansowanym pojęcia z zakresu geografii i koncepcje dotyczące zróżnicowania przestrzennego zjawisk na powierzchni Ziemi
GRF_K1_W03	Absolwent/ka zna i rozumie główne podsystemy przyrodnicze (w tym atmosfera, hydrosfera, litosfera, pedosfera i biosfera) i podsystemy społeczno-ekonomiczne (w tym antroposfera wraz ze środowiskiem społecznym i otoczeniem gospodarczym) środowiska geograficznego, ich własności i wzajemne współzależności
GRF_K1_W04	Absolwent/ka zna i rozumie w stopniu zaawansowanym procesy i zjawiska zachodzące w obrębie podsystemów środowiska geograficznego oraz ma wiedzę niezbędną do ich zrozumienia z zakresu innych nauk pomocniczych (w tym fizyki, chemii, astronomii, ekonomii i socjologii)
GRF_K1_W05	Absolwent/ka zna i rozumie zróżnicowanie powierzchni Ziemi pod względem budowy geologicznej oraz rzeźby oraz wyjaśnia je w oparciu o znajomość procesów geologicznych i morfogenetycznych działających w przeszłości i współcześnie
GRF_K1_W06	Absolwent/ka zna i rozumie zróżnicowanie społeczno-kulturowe, gospodarcze i polityczne świata w kontekście różnych dróg rozwoju krajów i regionów, zachodzących procesów integracji i globalizacji oraz uwarunkowań środowiska przyrodniczego
GRF_K1_W07	Absolwent/ka zna i rozumie zróżnicowanie warunków klimatycznych Ziemi oraz ma wiedzę o przebiegu i znaczeniu procesów klimatotwórczych w różnych strefach klimatycznych
GRF_K1_W08	Absolwent/ka zna i rozumie procesy obiegu wody w przyrodzie i zna elementy bilansu wodnego w powiązaniu z warunkami geologicznymi, rzeźbą terenu, klimatem i szatą roślinną, a także w aspekcie działalności człowieka w kontekście deficytu wody i zagrożenia powodziowego

Kod	Treść
GRF_K1_W10	Absolwent/ka zna i rozumie rozmieszczenie składników przyrodniczych środowiska geograficznego oraz prawidłowości zachodzące pomiędzy nimi (w tym relacje ekologiczne), a także rozumie procesy przemian ekosystemów w różnych skalach czasowych i przestrzennych
GRF_K1_W11	Absolwent/ka zna i rozumie rozmieszczenie, struktury i dynamikę ludności i własności sieci osadniczej w różnych skalach przestrzennych, ze względu na uwarunkowania społeczno-gospodarcze i przyrodnicze
GRF_K1_W12	Absolwent/ka zna i rozumie zróżnicowanie przestrzenne głównych sfer gospodarki: rolnictwa, przemysłu, usług i komunikacji oraz metody opisu ich struktur i procesów w nich zachodzących, w powiązaniu z uwarunkowaniami przyrodniczymi i w kontekście zmian społeczno- kulturowych oraz gospodarczych, w tym globalizacji i integracji
GRF_K1_W13	Absolwent/ka zna i rozumie różne aspekty ochrony środowiska oraz podstawowe opracowania strategiczne w zakresie wpływu działalności człowieka na środowisko przyrodnicze, a także ich rolę w gospodarowaniu i zarządzaniu środowiskiem
GRF_K1_W14	Absolwent/ka zna i rozumie podstawowe zasady gospodarki przestrzennej i planowania przestrzennego w skali lokalnej i regionalnej oraz zasady prowadzenia działalności gospodarczej i przedsiębiorczości